

DE OMGEVINGSJURIST

MAAKT UW BESTEMMINGSPLAN MILIEU-PROOF

**Onderbouwing spuitzone Hollendewagenweg 21
in Werkhoven**

De Omgevingsjurist

Groot Handelsgebouw Rotterdam Business Center
Weena 737, 3013 AM Rotterdam

T: 010 – 268 0689

www.omgevingsjurist.nl

info@omgevingsjurist.nl

Wie is mr. Marian Harberink?

Marian Harberink is gespecialiseerd in de juridische doorwerking van milieu in het bestemmingsplan. Eén van haar specialisaties is het gebruik van gewasbeschermingsmiddelen op open teelten en de hierbij behorende zoning (spuitzones) en afstanden tot woningen. Ze adviseert met name gemeenten, adviesbureaus, projectontwikkelaars en boomkwekers over dit onderwerp.

Naast veel praktijkervaring heeft ze hierover gepubliceerd in de juridische vakbladen Milieu & Recht (*'Intensief gewasbeschermingsmiddelengebruik bij open teelten', M en R 2011/38*) en Bulletin RO totaal (*'Spuitzones van boomgaarden en een goede ruimtelijke ordening' BROU 2010, nr. 6*) en het vaktijdschrift De Boomkwekerij (*'Let op de spuitzone rond boomkwekerijpercelen', 27 mei 2011*).

Ze heeft onder meer onderbouwingen gemaakt voor de gemeenten Overbetuwe, Nederbetuwe, Houten, Utrecht, Veldhoven, Wijk bij Duurstede, Tilburg, Rheden, Alphen aan den Rijn, Beuningen, Uden, Haaren en voor makelaars, projectontwikkelaars, kwekerijen, adviesbureaus en particulieren.

Gemeente Bunnik
College van B&W
Afdeling Strategie en Beleid
t.a.v. mevr. S. Bos
Postbus 5
3980 CA BUNNIK

ONDERBOUWING SPUITZONE HOLLENDEWAGENWEG 21

1. Aanleiding

Op basis van de gegevens die zijn ontvangen van de fam. Verkerk, wonende aan de Hollendewagenweg 8 in Werkhoven, bent u voornemens medewerking te verlenen aan de renovatie en verbouwing van hoeve Sterkwijk aan de Hollendewagenweg 21 in Werkhoven. Het is de bedoeling om er 2 zorgappartementen te realiseren en een beheerderswoning in de voormalige agrarische bebouwing. Voor de juridisch-planologische realisatie ervan is een bestemmingsplan opgesteld.

Met het ruimtelijke besluit moet worden aangetoond dat er sprake is van een goede ruimtelijke ordening in de zin van de Wet ruimtelijke ordening (Wro). Ten noordwesten van het plangebied ligt een agrarisch perceel met fruitteelt. Ingevolge de geldende agrarische bestemming is fruitteelt toegestaan. Vanwege deze mogelijkheid in het geldende bestemmingsplan kunnen spuitzones van fruitteelt in juridische zin een rol spelen.

2.1 Spuitzones en gevoelige functies

Er gelden in Nederland geen wettelijke bepalingen over minimaal aan te houden afstanden tussen gronden waarop gewassen in de open lucht worden geteeld en nabij gelegen, voor gewasbeschermingsmiddelen gevoelige objecten, zoals woningen¹. Vanwege mogelijk vrijkomende drift (verwaaiing van spuitvloeistof) bij het bespuiten van fruitbomen wordt in de bestemmingsplanpraktijk een vuistregel gehanteerd om een afstand van 50 meter aan te houden tussen een fruitboomgaard en een gevoelige bestemming. Dit is een in de praktijk gegroeide vuistregel.

Gevoelige functies zijn plaatsen waar regelmatig en voor een groot gedeelte van de dag mensen verblijven of samenkomen. Een woning met tuin wordt als zodanig aangemerkt. Bij de afstand van 50 meter wordt ervan uitgegaan dat enerzijds de bedrijfsvoering van de agrariër niet wordt belemmerd en anderzijds dat er geen nadelige effecten optreden voor de gezondheid van de bewoners van de woning. De 50 meter afstand is echter een indicatieve en willekeurige afstand. Een verantwoorde afstand hangt onder meer af van het soort teelt ter plaatse en de plaatselijke omstandigheden. Drift in bijvoorbeeld de fruitteelt is door de aard van de bespuiting, met name op- en zijwaarts gericht spuiten en spuitfrequentie intensiever dan bijv. bespuitingen in de lage bomenteelt of aardappelteelt. Voor het betrokken bestuursorgaan

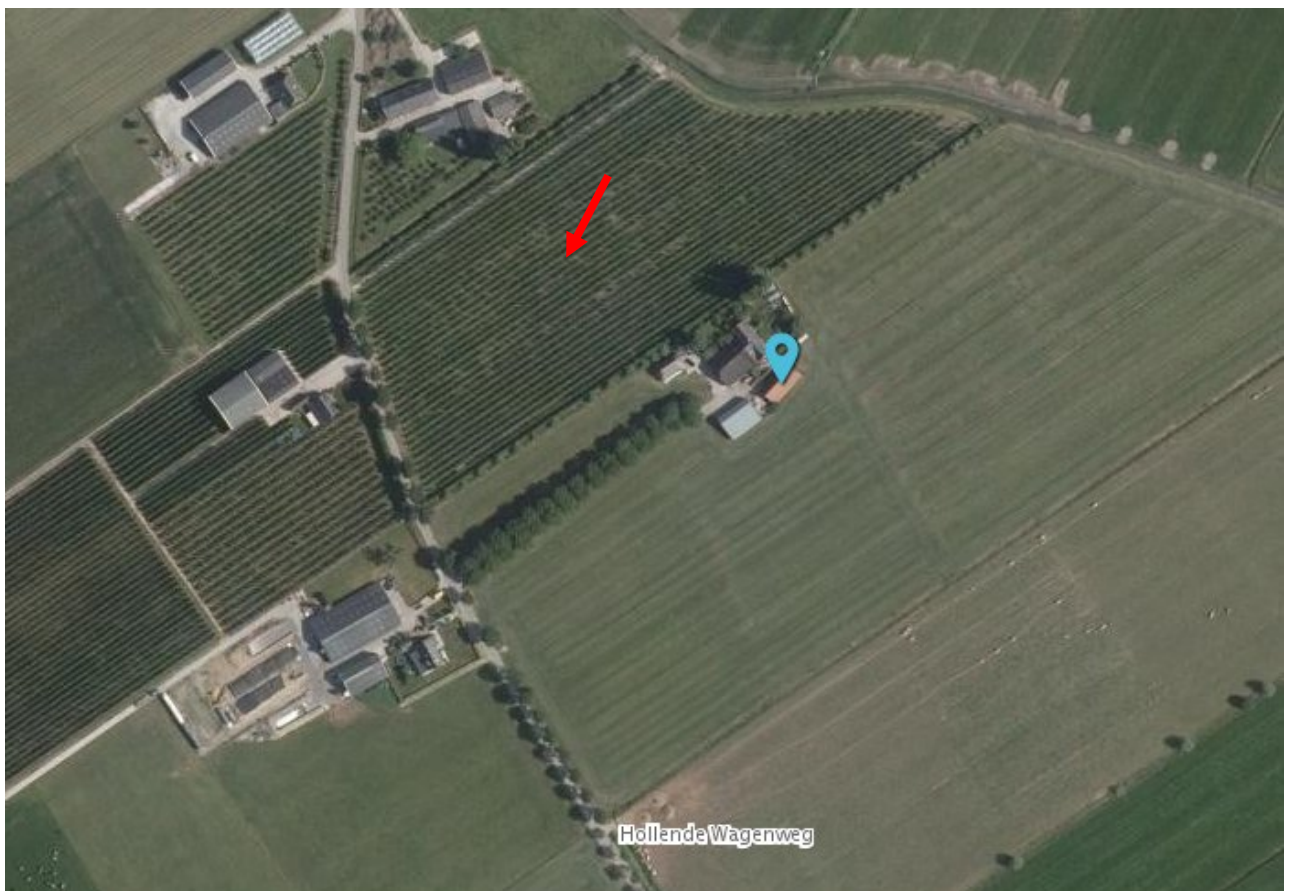
---

¹ ABRS 22 juli 2009, nr. 200806481/1/R2.

bestaat zowel bij toepassing als afwijking van deze afstand een onderzoeksplicht. Een kortere afstand is mogelijk, mits voorzien van een deugdelijke motivering².

2.2 Beschrijving omgeving

Het plangebied bestaat uit een voormalig boeren erf (Hoeve Sterkwijk) met agrarische grond met een grootte van ruim 6 hectare. Op het erf staat verschillende bebouwing waaronder een monumentale wagenschuur en een boerderij. De bebouwing is deels in gebruik ten behoeve van de agrarische activiteiten van het agrarische bedrijf van de initiatiefnemer aan de Hollendewagenweg 8, en deels in gebruik als burgerwoning (2 wooneenheden). Dat gedeelte is ook planologisch al bestemd voor woondoeleinden. De omgeving van het plangebied kan in hoofdzaak gekenmerkt worden als agrarisch. De locatie ligt op zo'n 900 meter van de kern van Werkhoven.

Afbeelding 1: luchtfoto omgeving van plangebied (bij blauwe aanduiding) en het perceel met fruitbomen (rode pijl).

De locatie Hollendewagenweg 21 staat kadastraal bekend als: gemeente Werkhoven, sectie F, no. 74. Het westelijk gelegen agrarische perceel met fruitbomen staat kadastraal bekend als: gemeente Werkhoven, sectie F, no. 73 (eigenaar: dhr. J.A.G. Peterse).

² Artikel 3:2 juncto artikel 3:4 Awb en artikel 3.1.6 Bro en ABRS 31 augustus 2011, no. 200909137/1/R3, ABRS 18 mei 2011, no. 201001510/1/R1, ABRS 25 april 2012, no. 201108990/1/R3, r.o.2.7.1.

afbeelding 2: foto vanaf Hollendewagenweg met uitzicht op planlocatie met toegangsweg, met geheel links perceel met fruitbomen

afbeelding 3: foto van voorzijde perceel fruitbomen vanaf Hollendewagenweg (perceel no. F, 73) met groene haag op perceelsgrens agrarisch perceel fruitteler

3.1 Onderzoek omvang spuitzone

Zoals hiervoor staat aangegeven is de in de praktijk gegroeide vuistregel van 50 meter indicatief. Dat betekent dat er onder omstandigheden gemotiveerd van kan worden afgeweken. Omdat elk geval anders is, dient dit per dossier te worden onderzocht en afgewogen. Dat is maatwerk. Uit jurisprudentie van de Afdeling bestuursrechtspraak van de Raad van State en onderzoek komen de volgende aandachtspunten naar voren:

1. wat wordt planologisch mogelijk gemaakt en geldende bestemming(en);
2. welke gewasbeschermingsmiddelen worden gebruikt;
3. wat zijn de effecten van de gewasbeschermingsmiddelen voor de mens bij blootstelling en het gebruik van driftreducerende middelen;
4. overheersende windrichting.

Aan de hand van bovengenoemde stappen wordt onderbouwd waarom in dit dossier al dan niet een kleinere spuitzone kan worden aangehouden dan 50 meter in verband met het gebruik van gewasbeschermingsmiddelen.

Stap 1 Wat wordt planologisch mogelijk gemaakt en geldende bestemming(en)

Geldende bestemmingen Hoeve Sterkwijk en agrarische perceel met fruitbomen

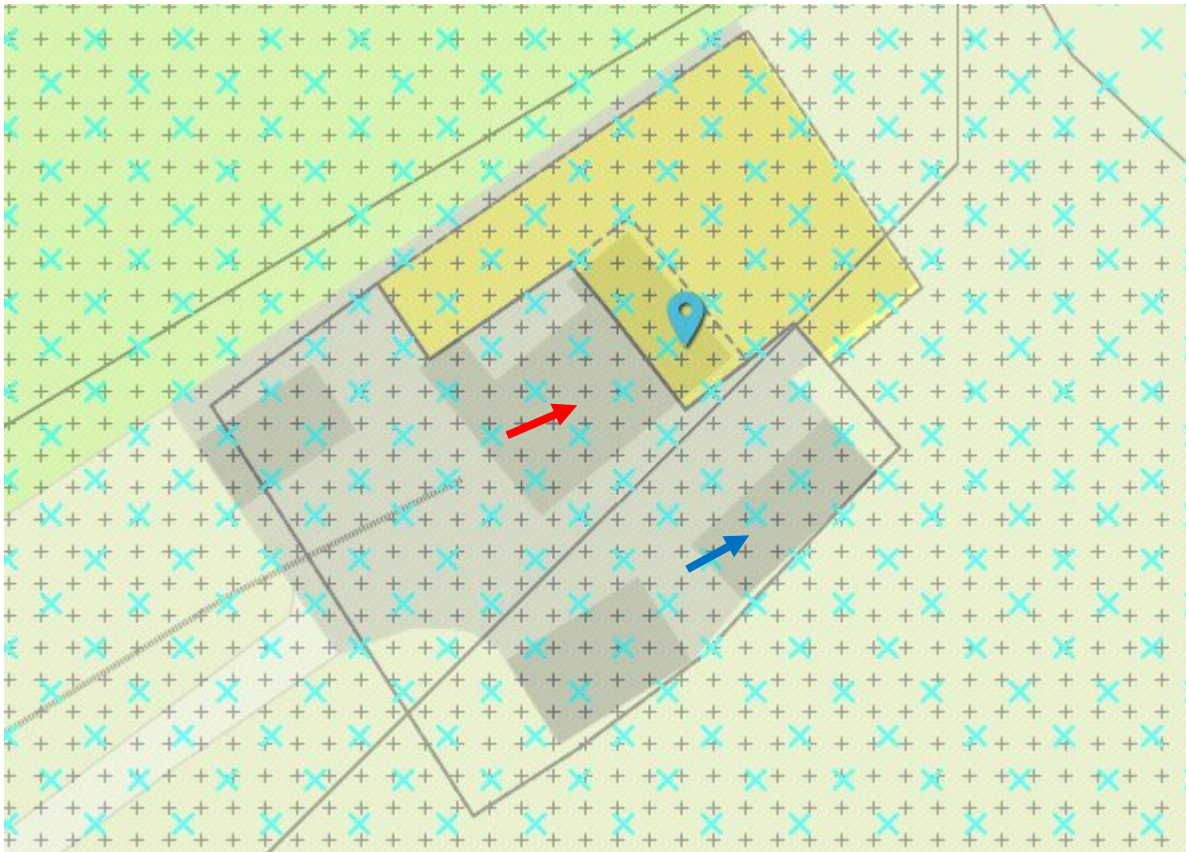
Hoeve Sterkwijk is op grond van het bestemmingsplan "Buitengebied Bunnik 2011" voor een gedeelte reeds bestemd als 'Wonen'. Dit geldt voor het voorhuis waar twee wooneenheden zijn gesitueerd met een gedeelte tuin aan de zijde van het perceel met fruitbomen. Voor het overige gedeelte van het perceel is de bestemming 'Agrarisch met waarden – landschap' en de dubbelbestemming 'Waarde – Archeologie – 3'. Daarnaast gelden er de aanduidingen 'gemeentelijk monument', 'karakteristiek verkavelingspatroon' en 'landschapstype kom'.

Het agrarische perceel ten noordwesten van Hoeve Sterkwijk (perceel no. 73) wordt gebruikt ten behoeve van fruitteelt. Op dit perceel is eveneens het bestemmingsplan "Buitengebied Bunnik 2011" van toepassing en het heeft hierin de bestemming 'Agrarisch met waarden – landschap' ex artikel 4 van de voorschriften. Deze gronden zijn onder meer bestemd voor grondgebonden agrarische bedrijvigheid. Op grond van deze bestemming is fruitteelt toegestaan.

Bij het bepalen van een verantwoorde afstand tussen een woonperceel en agrarische percelen waarop fruitteelt is toegestaan, dient te worden gekeken naar wat het bestemmingsplan in juridische zin toelaat. Hierbij wordt uitgegaan van een representatieve invulling van de maximale planologische mogelijkheden van de betreffende gronden. Indien het bestemmingsvlak bomen tot aan de perceelsgrens toelaat, dan dient te worden gemeten vanaf de perceelsgrens (is in dit geval de rand van het bestemmingsvlak)³.

---

³ ABRS 24 juli 2002, no. 200103400/1.

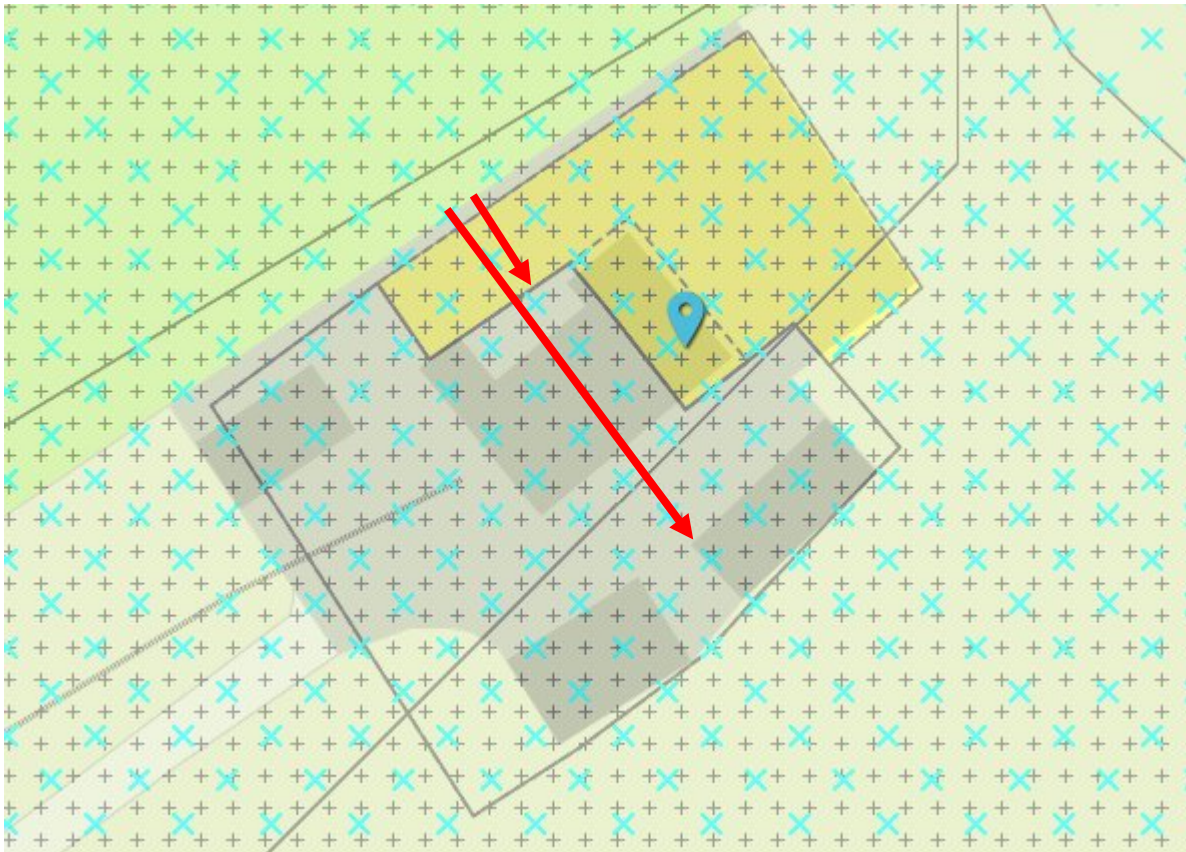
Afbeelding 4: uitsnede verbeelding bestemmingsplan Buitengebied Bunnik 2011, met bestaande bebouwing op achtergrond (in grijs). Nabij rode pijl worden de zorgappartementen gerealiseerd, nabij de blauwe pijl de beoogde beheerderswoning.

Beoogde bestemming zorgappartementen

De beoogde zorgappartementen worden gerealiseerd in de deel van de voormalige hoofdboerderij. In het voorhuis zijn reeds 2 woonunits aanwezig die ook als zodanig planologisch zijn bestemd (zie afbeelding 4). Dit gedeelte is reeds bestemd als 'Wonen'. Dit geldt eveneens voor het gedeelte links naast de boerderij. Dit is gedeeltelijk ingericht als (moes)tuin. Op grond van de geldende bestemming zijn met andere woorden al voor gewasbeschermingsmiddelen gevoelige functies toegestaan, zoals wonen en tuinen. Die afweging heeft plaatsgevonden bij de vaststelling van het geldende bestemmingsplan "Buitengebied Bunnik 2011".

De uitbreiding van de woonbestemming heeft betrekking op het gedeelte achter de huidige woonunits in de deel van de boerderij dat thans bestemd is als 'Agrarisch met waarden - landschap' (zie rode en blauwe pijl bij afbeelding 4). Bij de wijziging van deze bestemming naar 'Wonen' moet in het kader van een goede ruimtelijke ordening rekening worden gehouden met het op grond van het bestemmingsplan toegestane gebruik voor fruitteelt en het bijbehorende gebruik van gewasbeschermingsmiddelen op de bomen.

Er dient voor het bepalen van een verantwoorde afstand gemeten te worden vanaf de grens van het bestemmingsvlak 'Wonen' tot aan de grens van het agrarische bestemmingsvlak.

Afbeelding 5: meetafstanden vanaf rand agrarisch bestemmingsvlak tot aan uitbreiding bestemmingsvlak 'Wonen'

De afstand vanaf de rand van het agrarisch perceel met fruitbomen (agrarische bestemmingsvlak) tot aan de grens van de uitbreiding van de bestemming 'Wonen' is 12 meter (bron: www.ruimtelijkeplannen.nl). Ter illustratie is in afbeelding 5 tevens de afstand opgenomen vanaf het agrarische bestemmingsvlak tot aan de beoogde beheerderswoning. Deze afstand is 42 meter. Omdat de uitbreiding vanaf de grens van de uitbreiding van het bestaande bestemmingsvlak 'Wonen' moet worden gemeten is dit het worstcase scenario, en is deze afstand (12 meter) bepalend voor het verdere onderzoek.

Stap 2 Welke gewasbeschermingsmiddelen worden gebruikt en wanneer

Voor het agrarische perceel is in planologisch-juridische zin fruitteelt toegestaan. Voor dit perceel is bij het onderzoek uitgegaan van gewasbeschermingsmiddelen die in de fruitteelt het meest worden gebruikt. Dat is namelijk de meest representatieve situatie. In de appel- en perenteelt worden voornamelijk schimmelbestrijdingsmiddelen (fungiciden) en insectenbestrijdingsmiddelen (insecticiden) gebruikt. Veel gebruikte middelen zijn Merpan/Captosan, Fenoxycarb25WG, Teppeki, Runner, Pirimor, Apollo 500SC, CHORUS 50WG, Delan DF, Switch en Syllit.

Dit blijkt uit wetenschappelijk onderzoek van de Wageningen Universiteit ('Driftblootstelling van omstanders en omwonenden door boomgaardbespuitingen', J.C. van der Zande en M.

Wenneker, maart 2015). Dit rapport van de WUR vormt tevens de wetenschappelijke basis van deze onderbouwing naar een verantwoorde (planologische) afstand tussen de uitbreiding van het bestemmingsvlak 'Wonen' en de uiterste grens van het agrarische perceel. Het rapport bevat de meest recente wetenschappelijke inzichten in driftblootstelling bij bespuitingen in een boomgaard (bij de teelt van appels en peren). In de fruitteelt worden schimmelbestrijdingsmiddelen (fungiciden), onkruidbestrijdingsmiddelen (herbiciden) en Van belang is onder meer wanneer deze middelen gebruikt mogen worden: gedurende het hele jaar of gedurende een seizoen, dus zowel op volblad als op kale bomen. Het middel Captan

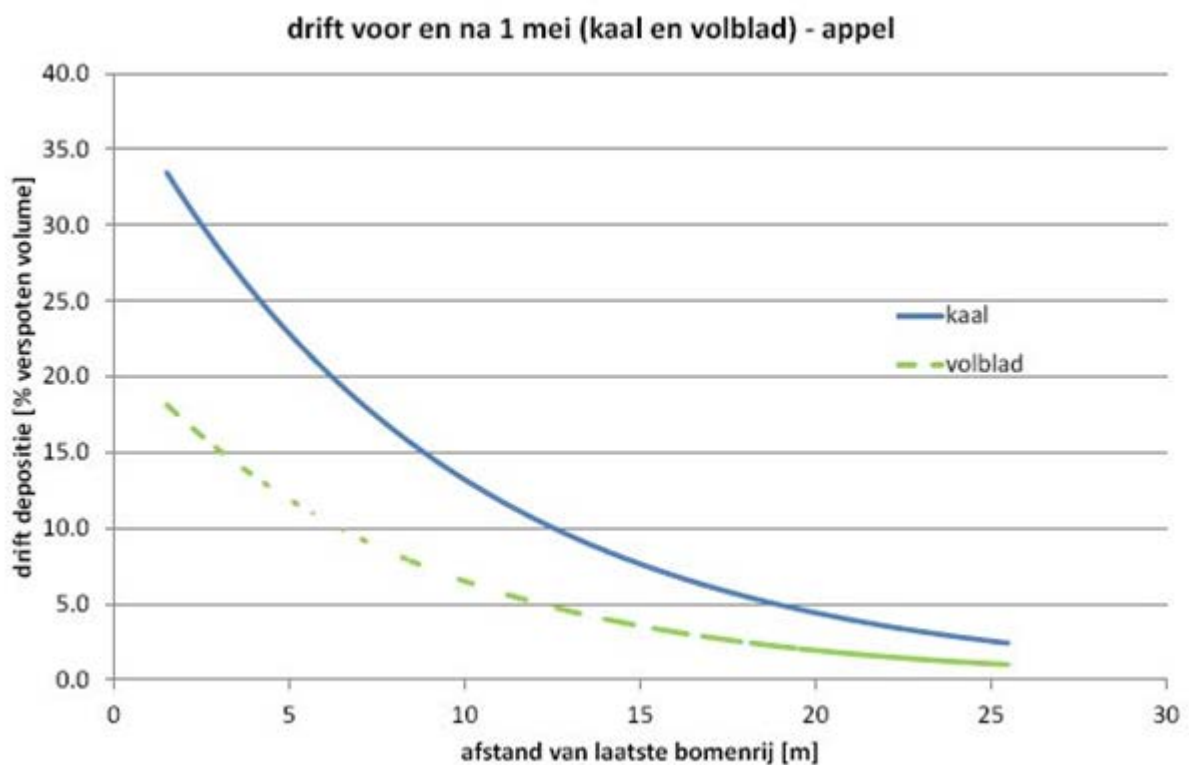

mag in principe gedurende het gehele jaar worden gebruikt, dus zowel op kale bomen als bomen met blad. In het gebruiksvoorschrift zijn echter wel beperkingen gesteld bij de toepassing van het middel bij de teelt van appels en peren, zoals het gebruik van driftreducerende spuitdoppen en spuitmethoden⁴. Captan is van bovengenoemde gewasbeschermingsmiddelen het meest toxisch. De werkzame stof Captan zit in de gewasbeschermingsmiddelen Merpan en Captosan. Het risico wordt veroorzaakt door de hoge frequentie en dosering van gebruik. Om die reden wordt bij het bepalen van een verantwoorde afstand in deze onderbouwning uitgegaan van het middel Captan en het gebruik op kale bomen. Dit is het worst case scenario.

Stap 3 Wat zijn de effecten van de gewasbeschermingsmiddelen voor de mens bij blootstelling en het gebruik van driftreducerende middelen

3.1.1 Algemeen

Uit voornoemd onderzoek uit 2015 van de WUR blijkt dat de gezondheidsrisico's van gewasbeschermingsmiddelen voor omwonenden met name liggen bij opname van stoffen door de huid (dermaal risico). Door drift (verwaaiing van spuitvloeistof) kan de mens ongewenst in contact komen met gewasbeschermingsmiddelen. In onderstaande tabel is de drift als percentage van de dosering bij gebruik van een standaardveldspuit (niet driftreducerend) uitgezet tegen de afstand. De tabel laat zien dat de drift afneemt naarmate de afstand toeneemt. Vanaf 26 meter – gemeten vanaf de laatste bomenrij – wordt nagenoeg de nullijn bereikt.

Afbeelding 6: Driftdepositie (% van de dosering) op grondoppervlak naast het perceel voor een standaard boomgaardspuit in de volblad (na 1 mei) en de kale boom (voor 1 mei) situatie, bron: WUR onderzoek 2015

⁴ CTGB, gebruiksvoorschrift Captan 80 WG, d.d. 16 augustus 2013

In het onderzoek van de WUR is het maximaal dermale blootstellingseindpunt vastgesteld op 100%. Overschrijding van dit eindpunt betekent dat de huidblootstelling van mensen aan bepaalde gewasbeschermingsmiddelen tot schadelijke effecten kan leiden voor de gezondheid.

In het hiernavolgende wordt onderzocht welke afstand een verantwoorde afstand is bij het gebruik van het meest risicovolle middel Captan tussen de uitbreiding van de woonbestemming en het agrarische perceel met bomen. Met Captan zijn in het onderzoek van de WUR in verschillende situaties de veiligheidsafstanden berekend. Er is zowel uitgegaan van bespuitingen met een standaard dwarsstroomspuit – niet driftbeperkend – als met doppen met driftarme spuittechnieken (DRT75 en DRT90) op boomhoogtes van 0-3 m en 3-6 m. Zie hiervoor de overzichten op p. 8 en 9 van deze onderbouwing.

1. geen sloot om boomgaard; eerste bomenrij staat op 3 m afstand van de perceelgrens en er wordt gebruik gemaakt van een standaard spuittechniek;
2. geen sloot om boomgaard; eerste bomenrij staat op 3 m afstand van de perceelgrens en er wordt gebruik gemaakt van een standaard spuittechniek, er staat een windhaag op de perceelgrens;
3. geen sloot om boomgaard; eerste bomenrij staat op 3 m afstand van de perceelgrens en er wordt gebruik gemaakt van een standaard spuittechniek, er staat een windhaag op de perceelgrens en een tweede haag op 4 m afstand op bebouwingszone (of een houtwal);
4. geen sloot om boomgaard; eerste bomenrij staat op 3 m afstand van de perceelgrens en er wordt gebruik gemaakt van een standaard spuittechniek, er staat een wintergroene windhaag op de perceelgrens
5. geen sloot om de boomgaard, er wordt gebruik gemaakt van een driftarme spuittechniek (DRT75);
6. geen sloot om de boomgaard, er wordt gebruik gemaakt van een driftarme spuittechniek (DRT75), er staat een windhaag op de perceelgrens;
7. geen sloot om de boomgaard, er wordt gebruik gemaakt van een driftarme spuittechniek (DRT75), er staat een dubbele windhaag of houtwal op de perceelgrens
8. geen sloot om de boomgaard, er wordt gebruik gemaakt van een driftarme spuittechniek (DRT75), er staat een wintergroene windhaag op de perceelgrens
9. een sloot om de boomgaard, er wordt gebruik gemaakt van een driftarme spuittechniek (DRT90);
10. een sloot om de boomgaard, er wordt gebruik gemaakt van een driftarme spuittechniek (DRT90), er staat een windhaag op de perceelgrens;
11. een sloot om de boomgaard, er wordt gebruik gemaakt van een driftarme spuittechniek (DRT90), er staat een dubbele windhaag of houtwal op de perceelgrens
12. een sloot om de boomgaard, er wordt gebruik gemaakt van een driftarme spuittechniek (DRT90), er staat een wintergroene windhaag op de perceelgrens.

Afbeelding 7: 12 praktijksituaties die zijn berekend in het WUR-rapport uit 2015 (bron: WUR rapport 2015)

Praktijk situatie	Teeltvrije zone [m]	Spuittechniek	Wind- haag	0-3 m		3-6 m	
				Kale boom	Volblad	Kale boom	Volblad
1	3	Standaard	Nee	35	30	35	30
2	3	Standaard	Ja	25	5	25	10
3	3	Standaard	Twee	15	5 ¹⁾	15	5 ¹⁾
4	3	Standaard	Groen	15	5	15	5
5	3	DRT75	Nee	30	20	25	15
6	3	DRT75	Ja	20	5	15	5
7	3	DRT75	Twee	5 ¹⁾	5 ¹⁾	5 ¹⁾	5 ¹⁾
8	3	DRT	Groen	5	5	5	5
9	3	DRT90	Nee	25	15	15	10
10	3	DRT90	Ja	15	5	5	5
11	3	DRT90	Twee	5 ¹⁾	5 ¹⁾	5 ¹⁾	5 ¹⁾
12	3	DRT90	Groen	5	5	5	5

¹⁾ een dubbele windhaag of houtwal heeft ook ruimte nodig, 5 m wil zeggen direct achter haag is geen overschrijding

Afbeelding 8: benodigde afstand vanaf de laatste bomenrij in meters om in de kale boom en in de volblad situatie voor de stof Captan geen overschrijding te krijgen van het dermale blootstellingseindpunt van 100% bij de hoogten 0-3 m en 3-6 m (bron: WUR rapport 2015)

Windhaag werkt driftreducerend

Windhagen aan de rand van een perceel kunnen de hoeveelheid drift aanzienlijk beperken. De driftreductie varieert van 90% in de volbladsituatie tot 70% bij een kale boomsituatie. Aan de oostzijde van het agrarische perceel met fruitbomen is op de gehele grens met het woonperceel een dichte windhaag van zo'n 3 meter hoogte gesitueerd. Deze windhaag is behalve driftreducerend voor omwonenden ook voor de fruitteler van groot belang. De bespuitingen verlopen vanwege de haag en de filterende werking ervan efficiënter voor de teler, omdat de drift meer binnen het te bespuiten gebied blijft en er zo meer druppels op de bomen terechtkomen. Daarnaast zorgt de haag er voor dat er zo min mogelijk drift in het daarachter gelegen water (sloot) terecht komt (zie afbeelding 10).

Afbeelding 9: foto van sloot tussen agrarisch perceel en woonperceel

Afbeelding 10: foto van windhaag op rand van perceel met fruitbomen

Vlak achter de haag van de fruitteler staat eveneens een dichte haag gesitueerd. Die haag staat op de rand van het woonperceel.

Afbeelding 11: foto van groene haag op rand woonperceel met daarachter haag op rand fruitboomgaard

3.1.2 Beoordeling en toepassing op situatie woonbestemming en agrarisch perceel

Op de locatie is een schouw uitgevoerd en zijn diverse foto's gemaakt. In het hierna volgende wordt aangegeven wat de huidige functie is (feitelijke toestand) en wat de afstand is tussen het agrarische perceel en de uitbreiding van de woonbestemming.

In dit geval bedraagt de afstand van de uitbreiding van het bestemmingsvlak 'Wonen' tot aan het agrarische bestemmingsvlak 12 meter. De afstand vanaf de laatste bomenrij tot aan de grens van de uitbreiding van het bestemmingsvlak is ruim 13 meter. Omdat de fruitbomen op basis van het bestemmingsplan in principe tot aan de perceelsgrens – grens agrarisch bestemmingsvlak – mogen worden gesitueerd, moet worden uitgegaan van deze grens. Die afstand is 12 meter en is tevens het worstcase-scenario.

3.2 Gewijzigde wetgeving

Vanaf 1 januari 2017 zou het Activiteitenbesluit milieubeheer wijzigen ten aanzien van het gebruik van gewasbeschermingsmiddelen bij open teelten. Dit is uitgesteld naar 1 juli 2017. Voor alle open teelten worden de eisen aan driftreducerende maatregelen verscherpt en op het gehele perceel van toepassing verklaard, in plaats van de eerste 14 meter vanaf de insteek van een oppervlaktewaterlichaam dat thans nog vigerend is (artikel 3.78, eerste lid Activiteitenbesluit). Met deze maatregelen wordt onder meer de emissie van gewasbeschermingsmiddelen naar de omgeving beperkt in plaats van alleen naar het water. Hoewel de meeste (fruit)telers thans al veelvuldig driftreducerende spuittechnieken toepassen, dient er vanaf die datum verplicht een driftreductie van ten minste 75% te worden bereikt voor het gehele perceel.

De situatie ter plaatse, rekening houdend met de verplichting om minimaal 75% driftreductie te halen vanaf 1 juli 2017, is te vergelijken met situatie 10 (spuittechniek DRT90) van de situaties

die de WUR heeft onderzocht (zie de tabel bij afbeelding 7). Laatstgenoemde spuittechniek is verplicht in verband met de ligging aan een waterlichaam (sloot). Daarnaast is er een windhaag aanwezig op de grens van het agrarische perceel.

De hierbij aangegeven veiligheidsafstanden zijn (zie afbeelding 8):

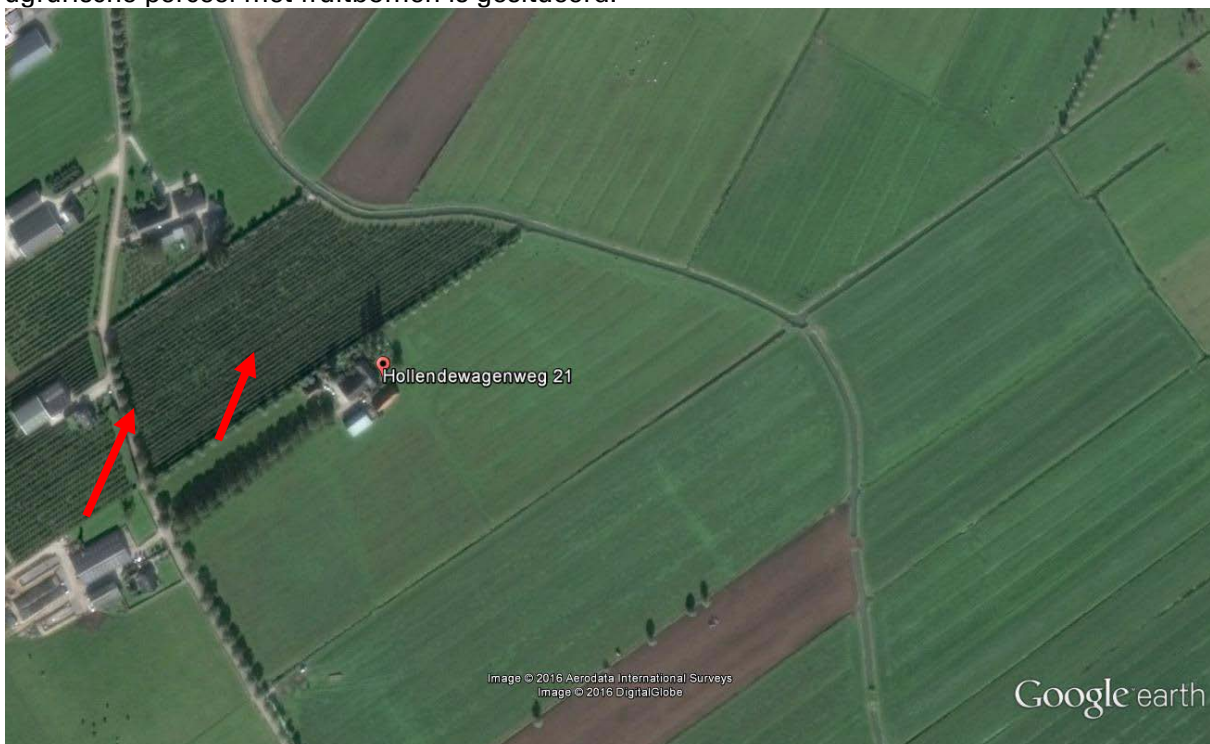
Drift op hoogte 0-3 m: 15 meter bij een kale boom situatie
Drift op hoogte 0-3 m: 5 meter bij een volblad situatie
Drift op hoogte 3-6 m: 5 meter bij een kale boom situatie
Drift op hoogte 3-6 m: 5 meter bij een volblad situatie.

De kortste afstand tussen de grens van de uitbreiding van de woonbestemming en het agrarische perceel is, zoals eerder vermeld, 12 meter. Deze afstand is gezien de hiervoor genoemde veiligheidsafstand van 15 meter bij een hoogte van 0-3 meter, onvoldoende in het kader van een aanvaardbaar woon- en leefklimaat. Bij de overige hoogten is de bestaande afstand wel voldoende.

In het hierna volgende wordt onderzocht onder welke omstandigheden er wel sprake kan zijn van een aanvaardbaar woon- en leefklimaat.

Stap 4 Overheersende windrichting

In verband met mogelijke verwaaiing van spuitvloeistof is tevens de overheersende windrichting van belang. Voor de periode januari 2013 – april 2016 blijkt dat bij het meetstation Houten de zuidwestelijke windrichting de meest voorkomende is (bron: Windfinder.com). Gezien de zuidoostelijke ligging van het woonperceel is de kans op verwaaiing van drift richting het woonperceel vrij klein (zie afbeelding 12). Zeker gezien de windhaag die op de grens van het agrarische perceel met fruitbomen is gesitueerd.

Afbeelding 12: uitsnede luchtfoto met aangegeven zuidwestelijke windrichting (rode pijlen)

4. Nader onderzoek verantwoorde afstand

Zoals in par. 3.1.2 is onderzocht is de kortste afstand tussen de uitbreiding van het woonperceel en de grens van het agrarische perceel 12 meter. Deze afstand is gezien de in par. 3.2 genoemde veiligheidsafstanden onvoldoende in het kader van een aanvaardbaar woon- en leefklimaat, gezien de aangegeven veiligheidsafstand van 15 meter bij een spuithoogte tussen de 0-3 meter bij kale bomen.

Bij praktijksituatie 12 uit de tabel bij afbeelding 8 is er sprake van een enkele groene haag die tevens dicht en bladhoudend is in de winter. Onder de daar aangegeven omstandigheden – ook bij een hoogte tussen 0-3 meter - volstaat een afstand van 5 meter vanaf de grens van het agrarische perceel tot aan de grens van de uitbreiding van de woonbestemming. Gezien de feitelijke afstand van 12 meter is er onder die omstandigheden sprake van een goede ruimtelijke ordening.

In hoofdstuk 5 wordt aangegeven hoe dit juridisch geborgd dient te worden.

5. Borging in bestemmingsplan

Zoals eerder is vermeld dient bij de vaststelling van het bestemmingsplan te worden aangetoond dat er sprake is van een goede ruimtelijke ordening. Dit houdt in dat de bedrijfsvoering van de fruitteler niet mag worden belemmerd door de beoogde uitbreiding van het bestemmingsvlak 'Wonen' en dat ter plaatse van het gedeelte van de uitbreiding van het woonperceel een aanvaardbaar woon- en leefklimaat aanwezig dient te zijn.

Voor het te toetsen onderdeel 'bedrijfsvoering van fruitteler' is relevant of de fruitteler in zijn bedrijfsvoering wordt gehinderd door de mogelijkheden die het plan biedt. Dit is hier niet het geval. Het bestaande woonperceel is op kortere afstand gelegen van de boomgaard, dan de uitbreiding en is in het geldende bestemmingsplan ook als zodanig bestemd. Het beoogde plan brengt dan ook voor de fruitteler geen verdergaande beperkingen met zich mee dan die reeds voortvloeien uit de aanwezigheid van de bestaande twee burgerwoningen met tuin.

Zoals beschreven onder stap 3 blijkt dat bij een afstand van 5 meter vanaf het agrarische bestemmingsvlak tot aan de uitbreiding van het bestemmingsvlak 'Wonen' bij de toepassing van het meest toxische middel en met een 3 meter hoge, in de winter groenblijvende haag, op de grens van het agrarische perceel, sprake is van een goede ruimtelijke ordening in de zin van de Wro. Bij voornoemde afstand is er sprake van een aanvaardbaar woon- en leefklimaat voor de bewoners en kan de fruitteler zijn bedrijfsactiviteiten uitvoeren zonder dat hij in zijn bedrijfsvoering wordt beperkt.

Er staat een haag op de perceelsgrens van de fruitteler. De instandhouding van deze haag is echter niet geborgd in het geldende bestemmingsplan en kan evenmin worden geborgd, omdat dit perceel geen onderdeel uitmaakt van het nieuwe bestemmingsplan. De haag die op de rand van het woonperceel staat kan echter wel worden geborgd in onderhavig bestemmingsplan. Vertaald naar het bestemmingsplan betekent dit dat de haag moet worden aangegeven op de verbeelding van het bestemmingsplan. Geadviseerd wordt om op de grens van het gehele woonperceel een 3 meter hoge en groene haag aan te planten en in stand te houden (voor het gedeelte waar dit nog niet geheel aanwezig is). Coniferen zijn hiervoor geschikt, maar dat mag ook een andere dichte boomsoort zijn. De realisatie en de instandhouding van de haag is belangrijk en kan via een voorwaardelijke verplichting in het bestemmingsplan worden afgedwongen⁵.

Hierbij kan gedacht worden aan de volgende planregel in het bestemmingsplan:

---

⁵ ABRS 4 mei 2016, no. 201506413/1/R2, r.o. 5.1

" de realisatie van de woningen is slechts toegestaan indien een in de winter dichte en groenblijvende haag wordt aangebracht en in stand wordt gehouden, met een minimale hoogte van 3 m op de grens van het woonperceel, zoals aangeduid ter plaatse van de aanduiding 'Groen'.

Zoals eerder is vermeld kunnen windhagen de hoeveelheid drift aanzienlijk beperken. De driftreductie varieert van 90% in de volbladsituatie tot 70% bij een kale boomsituatie. Onder de hiervoor genoemde omstandigheden, wordt de kans zeer klein geacht dat er drift in de tuin of de woonruimtes terecht komt. Er is derhalve sprake van een goede ruimtelijke ordening onder de hiervoor aangegeven omstandigheden.

Aldus opgemaakt op 21 juni 2016, en geactualiseerd op 29 mei 2017.

H.H. Harberink